

Chants de Lorraine

SERGE ASSIER

Chants de Lorraine

Fotografies de

SERGE ASSIER

"Brume épaisse" - (Mangonville -) décembre 1985)

INSTITUT D'ESTUDIS FOTOGRÀFICS DE CATALUNYA

En moltes ocasions passem per la vida com a testimonis cecs i no ens parem a contemplar el que passa al nostre voltant. La mirada està perduda en les cabòries que ens empresonen els sentits.

L'amic Serge amb el seu exercici ens demostra que, justament nosaltres els fotògrafs, no podem caure en aquest error. Els fotògrafs, com les barcasses que recorren els canals de La Lorraine, som els testimonis privilegiats que amb les nostres càmeres captem en un instant la vida que ens envolta a nosaltres i als altres, els habitants de les petites viles que, una vegada la barca hagi llevat l'àncora, continuaran la seva vida i potser que amb una mica de sort ens recordaran, com aquells homes que tot ho miraven i ho fotografiaven.

Però aquell instant està ara davant de nosaltres en forma de fotografia. La dona que mira sospitosa el foraster amb la seva "màquina de retratar", el cambrer que, amb "posa" de qui tot ho sap, contempla i filosofa amb ironia, qui sap si sobre la parella de nuvis que a la fotografia anterior surt de l'església i ara tallen el pastís que inaugura una nova vida. Vida que continua amb anècdotes com la multa que escriu l'agent femení o com la senyora que recompta el punts del jersei (o d'una bufanda) que està teixint mentre la nena juga saltant a la corda. Vida que ens porta a una mort i que anuncia l'home de la barca com l'àngel exterminador, o potser anuncia una bona nova? Qui ho sap! La resposta la tenen aquest home i aquesta dona que ens miren des de la seva casa flotant? Qui ho sap!

La barca de la llibertat espera una nova singladura, mentre, al fons, la grua com les balances de la justícia sospesa la farda que ha transportat al llarg de La Lorraine.

Aquestes imatges són part d'una exposició que, al mateix temps, és reflex de la tasca d'investigació que en Serge fa de la societat que l'envolta, tasca que combina com a fotògraf professional al diari Le Provençal de Marsella.

En definitiva, en Serge Assier és un fotògraf enamorat de la seva professió, que converteix en afecció.

Miquel Galmes i Creus

President del I.E.F.C.

Estanque de luces

Uno de los datos, verdaderamente significativos, que enseguida salen a relucir en la trayectoria del fotógrafo francés Serge Assier (Cavaillon, 1946) es su interés por combinar y yuxtaponer el mundo de las palabras y el universo de las imágenes. En la práctica esto significa que sus exposiciones y libros están hechos en comandita y colaboración con escritores sumamente importantes, tales como René Char, Michel Butor, Fernando Arrabal, Yves Bonnefoy o André Villers. Curiosa y paradójicamente, las imágenes de Serge Assier y los microsucos literarios de los escritores anteriormente mencionados están situados en planos culturales y mentales notablemente diferenciados entre sí.

A saber: mientras que René Char, Michel Butor o Yves Bonnefoy dan forma a ámbitos espirituales oscuros, fatalistas y sombríos, Serge Assier tiende a elaborar un tipo de imágenes de corte tradicionalista y neoclásico que son comprensibles por un público mucho más amplio que el de los escritores citados con anterioridad. Pero sobre todo y muy especialmente, Assier descarta los puntos negros, los enigmas ocultos o los lugares angostos. Las suyas son fotografías en las que las luces sustituyen y ocupan el lugar de las sombras. O si se prefiere: las fotografías de Assier son estanques de luces, en los que la vida cotidiana, con sus estampas nupciales, vendedores de frutas, pescadores, hombres orquesta o simples viandantes, están sumamente plácidos y relajados, lejos de los problemas cotidianos y las neurosis diarias, camino de parques, jardines y otros cálidos y entrañables lugares de reposo.

Consecuentemente, la forma y el fondo, el contenido y el continente, establecen lazos de unión, de cara a conseguir un tipo de imagen que está a caballo del fotoperiodismo y el reportaje de autor, algo que, por otro lado, define a los reporteros que trabajan para determinadas agencias de noticias como Gamma, en la cual se tiende a respetar la forma y el fondo. El resultado final son imágenes sutiles y transparentes, que de manera clara y sencilla describen el vivir de cada día.

A. Molinero Cardenal

De la photographie de presse à la photographie

Serge Assier est un vrai photographe de la presse quotidienne régionale. De la presse, il acquit très tôt les qualités d'acuité journalistique qui impliquent d'être au centre d'une actualité pour en ramener visuellement l'essentiel du témoignage. De son quotidien ("Le Provençal"), il apprit les servitudes du métier qui veulent souvent que l'énergie professionnelle et individuelle dépensée tous les jours se résolve dans un produit collectif où la photo n'a, hélas, encore de nos jours, qu'un rôle subsidiaire. La région est son jardin secret. L'espace dans lequel il peut poursuivre à loisir ses recherches d'informations photographiques. La région est pour Serge Assier le territoire privilégié au confluent de son exigence de journaliste et de sa passion de photographe.

La région est une entité qui, paradoxalement, n'a pas de frontières. Serge Assier est aussi à l'aise sur les quais du port de Marseille que dans les usines désaffectées de Longwy. Là, loin des feux de la rampe médiatique, se déroule la trame de vies qui n'en sont pas moins importantes à signaler.

Serge Assier va à la rencontre de tout cela : le travail des marinières sur les péniches, le mariage du samedi, la promenade du dimanche, le repas de fête, les saisons...

Il rend compte au plus juste de l'immuable cycle humain. En même temps qu'il en dégage sur des visages ou sur des lieux les inquiétudes diffuses devant les temps difficiles.

Mais parlons plus précisément de la photographie de Serge Assier. Les images qui relatent les activités de tous les jours doivent faire le point – à tous les sens du terme – et ne devraient pas s'embarrasser de fioritures brouillant le sens de l'image. C'est ce que l'on pense en général et qui a pour conséquence que l'on édite de préférence dans les journaux et magazines les photos les plus directes, celles qui, réduites à la plus simple expression de forme, touchent le lecteur au ventre et lui font remuer les sentiments plutôt que le regard. C'est un défaut de la photo de presse que Serge Assier rectifie par une sensibilité spontanée. Et c'est tout le miracle de l'oeil exprimé par la photographie que de confondre cette sensibilité avec l'observation du sujet et de la fondre dans des formes originales. Ainsi, il est des instants où Serge Assier trouve un style particulier à sa volonté de saisir la réalité. Il explore des pistes graphiques sans abandonner l'objet de son attention. Le toit de l'usine désaffectée de La Semouze est un essai de lignes de lumières qui souligne l'abandon. Les restes d'un "jour de fête à Thionville" est un cliché audacieux et violent mesurant l'intensité d'une réunion exceptionnelle. Ces exemples éclairent le cheminement de Serge Assier. Ce sont les premières pierres d'une oeuvre photographique qui garde la modestie dans laquelle Serge Assier est trempé.

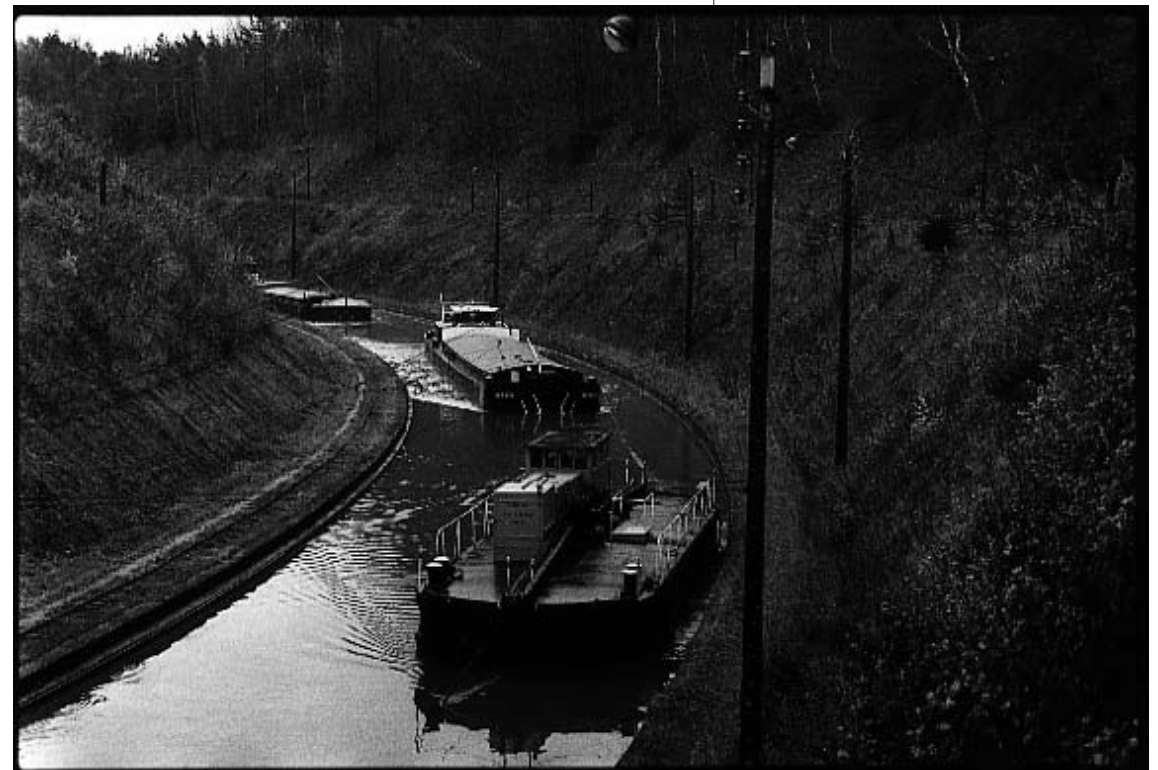
Cette oeuvre se construit par la recherche empirique d'une identité structurelle au travers de signes de reconnaissance : des harmonies et des contradictions d'espaces, des ambiances, une unité de tons, une clarté... Mais seul Serge Assier est le maître de ses découvertes et, comme tout photographe, il est dans la course de la lumière pour essayer d'en maîtriser sa source et nous distribuer ce que la lumière voudra bien.

Louis Mesplé
Journaliste-critique

Chants de Lorraine

Lorraine des canaux
au bruit de vagues sourdes
qui se brisent à l'écluse
du passage obligé
une péniche aboie
traversant les artères
que les hommes ont tracées
Lorraine des humains
aux portes bien ouvertes
le sésame des coeurs
sent bon le café frais
sur de la mirabelle
des racines se créent
pour une éternité
Lorraine des saisons
au soleil rouge feu
tes feuilles caméléon
arrêteront l'automne
sur ton hiver venu
des perles givre cognent
au printemps des parfums
Lorraine apocalypse
aux larmes de métal
sculpture des temps modernes
qui coulent dans tes veines
usine délabrée
qui renaîtra des cendres
sous un soleil d'argent
Lorraine des libertés
tu es toujours en fête
du mariage sacré
aux traditions parfaites
regard instantané
de joies illuminées
sur l'horizon de blé
Lorraine des passions
tu apportas la vie
en me donnant l'amour
par cette enfant chérie
une part de bonheur
gravée dedans mon coeur
m'y amènera toujours
Lorraine des souvenirs
où promena ma vie
depuis dix ans déjà
tu m'as beaucoup donné
et très modestement
je veux te rapporter
l'image d'un réel pour l'immortaliser.

Serge Assier

"Descente aux enfers" - (Tunnel de Mauvages - Novembre 1987)

"Coquette arouée" - (Villerupt - Novembre 1987)

"Le vainqueur nuptial". (Epinal - Juin 1988)

"Le beau parleur" - (Nancy - Janvier 1987)

"Hostilité latente" - (Thionville - Septembre 1985)

"Quatre à l'endroit, une en l'air". (Saint-Dié - Juin 89)

"Cortège funèbre". (Vézeliac. Novembre 1987)

"Départ imminent" (Tunnel de Mauvages. Novembre 1987)

"Vitrine" (Dombasle, janvier 1987)

"Le poids de la liberté." (Nancy, Novembre 1987)

De la fotografia de premsa a la fotografia

Serge Assier és un veritable fotògraf de la premsa quotidiana regional. De la premsa, adquireix molt aviat les qualitats d'agudes periodística que impliquen estar al centre d'una actualitat per poder captar amb imatges l'essencial del moment. Del seu diari "Le Provençal", va aprendre les exigències de l'ofici que requereixen sovint que l'energia professional i individual gastada tots els dies es resolgui en un producte col·lectiu on la foto no té, encara en els nostres dies!, més que un paper subsidiari.

La regió és el seu jardí secret. L'espai en el qual pot perseguir sense presses les seves recerques d'informacions fotogràfiques. La regió és per a Serge Assier el territori privilegiat on conflueixen la seva exigència de periodista i la seva passió de fotògraf.

La regió és una entitat que, paradoxalment, no té fronteres. Serge Assier a més es troba a gust tant sobre els molls del port de Marsella com en les fàbriques abandonades de Longwy. Allà, lluny dels focs de la pendent mediàtica, es desenvolupa la trama de vides que no són pas menys importants a destacar. Serge Assier va a la recerca de tot això: el treball dels mariners sobre les barcasses, el casament del dissabte, la passejada del diumenge, el dinar de festa, les estacions...

Dóna compte de la manera més precisa de l'immutable cicle humà. Al mateix temps que en treu de les cares i dels llocs les inquietuds difuses davant els temps difícils.

Però parlem més precisament de la fotografia de Serge Assier. Les imatges que relaten les activitats de tots els dies han d'impactar, i no haurien d'enredar-se amb floritures alterant el sentit de la imatge. Això és el que es pensa en general i que té per conseqüència que s'edita preferentment en els diaris i revistes les fotos més directes, aquelles que, reduïdes a la més simple expressió de forma, toquen als lectors al ventre i els fan remoure els sentiments abans que la mirada. És un defecte de la foto de premsa que Serge Assier rectifica amb una sensibilitat espontània. I és tot el miracle de l'ull expressat per la fotografia que confon aquesta sensibilitat amb l'observació del subjecte i la fon en les formes originals. Així hi ha instants on Serge Assier troba un estil particular en la seva voluntat d'agafar la realitat. Explora les pistes gràfiques sense abandonar l'objecte de la seva atenció. El sostre de la fàbrica abandonada de La Semouze és un assaig de línies de llums que subratllen l'abandonament. Les restes d'un "dia de festa a Thionville" és un clixé audaç i violent mesurant la intensitat d'una reunió excepcional. Aquests exemples donen llum al progrés de Serge Assier.

Aquestes són les primeres pedres d'una obra fotogràfica que conserva la modestia que sempre ha caracteritzat a Serge Assier.

Aquesta obra es construeix per la recerca empírica d'una identitat estructural a través de senyals de reconeixement, harmonies i contradiccions d'espais, ambients, una unitat de tons, una claredat... però només Serge Assier és el mestre dels seus descobriments i, com tot fotògraf, està en el camí de la llum per intentar controlar la seva font i distribuir-nos allò que la llum intenta mostrar.

Louis Mesplé
Periodista-crític

Cançons de Lorraine

Lorraine dels canals
amb l'apagat so de les onades
trecant-se en les escluses,
des del pas obligat
una barca borda
mentre travessa les teves artèries
que els homes han traçat
Lorraine de la gent
amb les seves portes ben obertes
l'alegria dels cors
amb l'olor de cafè fresc
sobre les prunes
les arrels es creen
per a una eternitat
Lorraine de les estacions
amb el teu sol vermell foc
les teves fulles camaleó
aturaran la tardor
en el teu hivern vingut
perles de gebre golpegen
la primavera dels perfums
Lorraine apocalíptica
les teves llàgrimes de metal
són l'escultura dels nostres temps
que flueixen en les teves venes
fàbrica arruïnada
que reneixerà de les seves cendres
sota un sol d'argent
Lorraine de les llibertats
tu estàs sempre en festa
del matrimoni sagrat
a les tradicions perfectes
mirada instantània
d'alegries il·luminades
sobre l'horitzó de blat
Lorraine de les passions
tu em vas portar vida
donant-me amor
per mitjà d'aquest nen estimat
una part de felicitat
gravada dins el meu cor
em portarà sempre enre
Lorraine dels records
on ha passejat la meva vida
des de ja fa deu anys
tu m'has donat molt
i molt modestament
jo vull tornar-te
una imatge real
per immortalitzar-te.

Serge Assier

Serge Assier

Nascut el 1 de juliol de 1946 a Cavailon (Vaucluse) França.

Fotògraf autodidacte. Viu i treballa a Marsella (França).

A l'edat de 14 anys, començo el meu camí a la vida com a pastor. Als 16 esdevinc aprenent d'un mecànic de cotxes.

Als 21, condueixo un taxi per la nit i faig fotografies per afició al matí.

Actualment, sóc reporter fotogràfic per l'agència "Gamma" una de les agències fotogràfiques més importants en el món i foto-reporter al diari "Le Provençal" a Marsella.

Apassionat per la imatge, és a l'imprevist on em sento millor, el reportatge social i instantànies. He treballat també durant vint anys pel Show Business, principalment al Festival de Cannes - Festival Internacional de Cinema.

La meua ambició és deixar empremtes només per la meua manera de mirar les coses. Fins ara, he fet vuit exposicions fotogràfiques; un treball en profunditat sobre la sensibilitat, l'emoció i el rigor dels essers humans, sigui quina sigui la seva raça, la seva religió, la seva ciutat o el seu país.

He treballat també el somni i l'imaginari amb poemes fotogràfics, cossos de dones nues en llocs estranys on el somni esdevé realitat.

He tingut la sort de poder escriure, universitaris, periodistes crítics d'art fotogràfic i apassionats de la imatge.

Nacido el 1 de julio de 1946 en Cavailon (Vaucluse) Francia.

Fotógrafo autodidacta. Vive y trabaja en Marsella (Francia).

Con 14 años empiezo mi camino en la vida como pastor. A los 16 soy aprendiz de un mecánico de coches.

A los 21, conduzco un taxi por la noche y hago fotografías por afición durante la mañana.

Actualmente soy reportero fotográfico para la agencia "Gamma" una de las agencias fotográficas más importantes en el mundo y foto-reportero para el diario "Le Provençal" en Marsella.

Apasionado por la imagen es en lo inesperado donde me siento mejor, el reportaje social e instantáneas.

He trabajado también durante veinte años para el Show Business, principalmente el Festival de Cannes – Festival Internacional de Cine.

Mi ambición es dejar huellas sólo por mi manera de mirar las cosas. Hasta ahora, he hecho ocho exposiciones fotográficas; un trabajo en profundidad sobre la sensibilidad, la emoción y el rigor de los seres humanos, sea cual sea su raza, su religión, su ciudad o su país.

He trabajado también el sueño i lo imaginario con poemas fotográficos, cuerpos de mujeres desnudas en lugares extraños donde el sueño se convierte en realidad.

He tenido la suerte de poder trabajar con poetas, escritores, universitarios, periodistas críticos de arte fotográfico y apasionados por la imagen.

EXPOSICIONS · EXPOSICIONES

1984	Primera exposició amb prefaci de René CHAR, un dels més grans poetes contemporanis
1985	"Huit sollicitations et un chant" poemes fotogràfics sobre textos de René CHAR
1987	"3140 m² sur le Vieux-Port", un treball fotogràfic sobre el Port de Marsella, amb prefaci de Philippe LARUE
1989	"Chants de Lorraine", una mirada emotiva sobre aquesta regió de l'est de França. Prefaci de Louis MESPLÉ, periodiste i crític d'art fotogràfic. Textes de Bruno BREL i Marie-Christine BRETZNER
1992	"La Corse Buissonnière". Prefaci d'Edmonde CHARLES ROUX, escriptor i texte de Jean René LAPLAYNE, Director de la redacció del diari "La Corse" amb legendes de Marie-Christine BRETZNER
1992	"L'Estaque", un barri de Marsella, poemes manuscrits de Michel BUTOR, gran poeta contemporani. Prefaci de Robert PUJADE, filòsof i universitari, crític d'art i simiòleg en fotografia a la Universitat de Provença a Aix-en-Provença i professor a l'Escola de la Fotografia a Arles
1994	"A l'Ombre d'Elles", poemes fotogràfics on el somni esdevé realitat. Nou poemes manuscrits de l'escriptor poeta, Michel BUTOR. Prefaci de Jean ANDREU, universitari i crític d'art a la Universitat de Toulouse –le Mirail
1996	"Théâtre de la Vie", vint anys de fotoperiodisme. Prefaci de Ivan LEVAÏ. Textes manuscrits de Fernando ARRABAL, Yves BONNEFOY, Michel BUTOR, René CHAR, Robert DOISNEAU, Jacques Henri LARTIGUE, Andreï MAKINE, Edmonde CHARLES ROUX i André VILLERS Amics sense els quals no seria on sóc avui dia.

Exposició amb la col·laboració de:

INSTITUT
D'ESTUDIS
FOTOGràFICS
DE CATALUNYA

Comte d'Urgell, 187
(Recinte Universitat Industrial)
08036 Barcelona
Tel. 93-494 11 27
Fax 93-321 23 94

Sant Jordi 1998
"Dia del llibre"

© Institut d'Estudis fotogràfics de Catalunya, AC
© Fotos: Serge Assier
Textes: Louis Mesplé, Miquel Galmes i Antonio Molinero
Textes manuscrits: Marie-Christine Bretzner
Disseny: Pere Meca
Impremta: Com·Gràfica
Tiratge: 1.200 exemplars

Dipòsit Legal

1972 25 Anys mirant cap al futur 1997

Amb el suport de :

